

Belgisch lef

Het besluit is genomen, je hebt al je moed verzameld, je gaat een bezoek brengen aan het domein van de Schotse Hooglanders. Het duingebied is te mooi om nog langer links te laten liggen, alleen omdat woest uitziende, rooie beesten met hun brede horens daar ‘domineren’. Bij nadering van het klaphekje met de diverse waarschuwingsborden is er nog wel even een aarzeling. Het bezoek aan hun graasgebied vereist namelijk een flinke portie Belgisch lef. Oftewel... niet nadenken, maar gewoon doen!

Houd afstand, vermelden de borden. Terecht, want als deze tot 800 kilo zware graasmachine in de hoogste versnelling gaat grazen, ben je natuurlijk de pineut en zijn de mollen je burens. Angst is echter ongegrond, want de uit Schotland afkomstige Highland Cow is alleen geïnteresseerd in de groene vegetatie van zijn gebied. Ze zijn eerlijk gezegd allesbehalve agressief.

“High”landers lijken eerder op die wietrokende, goedmoedige hippies uit het decor van de musical Hair.

Vanwege dat softe karakter hebben natuurbeheerders voor dit runderras gekozen om in de duinen de boel kort en kaal te houden. Grote grazers, zoals de Schotse Hooglander, vreten heel selectief de vegetatie weg, vooral de jonge bomen en struiken. Zo scheppen ze ruimte voor nieuwe plantengemeenschappen met zeldzame plantensoorten. Met hun harige vacht transporteren ze de zaden van deze planten tot die door de rui in het voorjaar op de grond vallen. Al grazend laten ze, in tegenstelling tot mechanische maaimachines, geen sporen achter, of het moeten de hopen stront zijn. Die zijn juist heel goed voor het nieuw te creëren biotoop. Planten worden zo bemest en het is ook voedsel voor grote insecten, zoals de mestkever. Daar komen dan weer de zeldzame grauwe klauwier en de steenuil opaf. Zo wordt een natuurlijke kettingreactie in gang gezet en ontstaat er van lieverlee een klein paradijsje.

Het gehele jaar, in weer en wind, grazen ze onverstoorbaar door. Geen zorgen, want de fokker controleert hun gezondheid en met hun geweldig dikke vacht doorstaan ze de winter moeiteloos. Geen wonder, want het weer en de leefomstandigheden in de Schotse Hooglanden en de Hebriden, waar dit runderras zijn roots heeft, zijn veel heftiger dan de onze. “In the old days”

*Een vriendelijk strootje tussen de lippen, een verbaasde, wat verstoorde blik: McKlaartje in Lentevreugd.
Foto: Joost Bouwmeester.*

JOOST BOUWMEESTER

zwommen de Highland Cows van de Hebriden-eilanden zelfs naar het vaste land van Schotland om op de markt verkocht te worden. Soms eindigde de voettocht pas weken later op de veemarkt in Londen, waarschijnlijk een paar kilootjes lichter. Een indrukwekkende biatletische prestatie voor zo’n suffe haarbal. Onderschat ze dus niet.

Toch haalt deze suffe haarbal zo nu en dan negatief de krant omdat duinbezoekers zijn ‘aangevallen’. Volgens de fokkers staat het woord ‘attack’ niet op hun harde schijfjes. Er heeft namelijk in het verleden een selectie plaats gevonden in de Schotse stallen. In de vaak veel te kleine stallen stonden de Hoogland-koeien in de winter dicht tegen elkaar. Door de enorme horens was het werken tussen de koeien voor de boeren moeilijk. Als één van de rooie meiden te opstandig van karakter was, werd ze dus direct als slachtvee op de markt verkocht. Zo houd je na jaren fokken en flink wat generaties verder alleen maar suffe mutsen en slome sukkels over.

Neemt niet weg dat jonge dieren nogal graag dollen en de koeien hun kalveren afschermen van de duinbezoekers die te dichtbij komen. Afstand houden dus! Val ze niet lastig, ook al zijn je bedoelingen goed. Voer ze bijvoorbeeld niet, want dan komen ze naar je toe.

Wie toch oog in oog komt met McKlaartje, kan gelijk de ringen om de horens tellen. Iedere ring of ribbel om de horens staat voor een geboren kalf. Elke zwangerschap eist zoveel energie van de koe dat de groei van de horens geremd wordt, wat zich weer vertaalt in een ribbeltje.

Het ijs is gebroken. Zonder angst kun je voortaan het duingebied met de kudde Hooglanders betreden om op respectabele afstand intiem te zijn met hun gezinsleven. Toch rest je nog na ieder bezoek een onbevredigd gevoel bij het verlaten van de Hooglanders. Je wil dit wandelende knusse zitkussen zo graag knuffelen... maar je hebt nog steeds het lef niet.

JOOST BOUWMEESTER IS NATUURFOTOGRAAF